

Prövning av förslag till fastställande av kontrollblock för lastfrekvensreglering i synkronområde Norden

Beslut

Energimarknadsinspektionen (Ei) godkänner Affärsverket svenska kraftnäts (Svenska kraftnäts) förslag till fastställande av kontrollblock för lastfrekvensreglering inom det nordiska synkronområdet.

Beslutet gäller under förutsättning att samtliga tillsynsmyndigheter i det nordiska synkronområdet (synkronområde Norden) fattar ett beslut med samma innebörd senast den 10 september 2018.

Detta beslut kan komma att ändras eller upphävas efter begäran av Europeiska kommissionen.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

I Europa pågår ett arbete med att koppla ihop unionens energimarknader. Syftet är att upprätta en inre energimarknad som kan trygga energiförsörjningen, öka konkurrensen och ge konsumenter möjlighet att köpa energi till överkomliga priser. Europeiska kommissionen har som ett led i detta arbete bl.a. antagit åtta förordningar inom elmarknadsområdet.

I Europeiska kommissionens förordning (EU) 2017/1485 av den 2 augusti 2017 om fastställande av riktlinjer för driften av elöverföringssystem (SO) fastställs gemensamma krav och principer för driftsäkerhet. I SO finns det krav på att Svenska kraftnät ska vara med och ta fram ett antal metoder och villkor för att genomföra regelverket. Några av dessa metoder och villkor kommer Svenska kraftnät att ta fram tillsammans med transmissionsnätsföretagen i synkronområde Norden och några med transmissionsnätsföretagen i hela EU.

Enligt SO ska transmissionsnätsföretagen i synkronområde Norden utarbeta ett gemensamt förslag om fastställande av kontrollblock för lastfrekvensreglering, i dagligt tal LFC-block. I synkronområde Norden ingår Sverige, Norge, Finland och Danmark (Själland).

Lastfrekvensreglering är en av de mest kritiska processerna när transmissionsnät-företagen ska säkerställa driftsäkerheten. Lastfrekvensreglering handlar om att hålla den nominella frekvensen i nätet genom att reglera aktiv effekt. För att åstadkomma en effektiv lastfrekvensreglering behöver transmissionsnät-företagen samarbeta för att hålla balansen mellan produktion och förbrukning i realtid. För att nå detta bildar transmissionsnät-företag ett så kallat kontrollblock för lastfrekvenstilldelning.

I förordningen definieras kontrollblock för lastfrekvensreglering som "en del av ett synkronområde eller ett helt synkronområde som är fysiskt avgränsat av mätpunkter vid sammanlänkningspunkter till andra kontrollblock för lastfrekvensreglering, bestående av ett eller flera kontrollområden för lastfrekvensreglering, som drivs av en eller flera systemansvariga för överföringssystem vilka fullgör skyldigheterna avseende lastfrekvensreglering".

Ansökan

Svenska kraftnät kom den 7 maj 2018 in med ett förslag till fastställande av kontrollblock för lastfrekvensreglering enligt artikel 6.3.g i SO. Ei har analyserat förslaget tillsammans med övriga tillsynsmyndigheter i synkronområde Norden och dessa tog ett samordnat beslut om att det ursprungliga förslaget måste ändras. Ei skickade därför den 28 juni 2018 en begäran om ändring av förslaget till Svenska kraftnät. Svenska kraftnät inkom med ett reviderat förslag den 5 juli 2018. Det reviderade förslaget är framtaget gemensamt av transmissionsnät-företagen i synkronområde Norden.

Förslaget innehåller villkor för fastställande av kontrollblock för lastfrekvensreglering i synkronområde Norden. Förslaget innehåller uppgift om när genomförande kan ske (dvs. efter att vissa avtal som krävs enligt förordningen är genomförda), när kontrollblock för lastfrekvensreglering kommer att tillämpas samt en beskrivning av förslagets förväntade inverkan på målen i förordningen. Ett förklarande dokument lämnades in samtidigt med förslaget.

Svenska kraftnät har sammanfattningsvis angett att:

- Synkronområde Norden omfattar transmissionssystem i Öst-Danmark (DK2), Finland, Sverige och Norge.
- Synkronområde Norden motsvarar ett LFC-block och ett elområde motsvarar ett LFC-område och ett övervakningsområde.
- Ett nätelement tillhör det LFC-block, LFC-område och övervakningsområde där punkten för mätning av nätelementet är geografiskt placerad och detta ska överenskommas mellan de relevanta transmissionsnät-företagen.

Samråd

De systemansvariga har en skyldighet enligt SO samråda om förslaget till fastställande av kontrollblock för lastfrekvensreglering innan det färdigställs. De synpunkter som kommer fram under samrådet ska tas i beaktan.

Svenska kraftnät har tillsammans med övriga nordiska systemansvariga för överföringssystem genomfört samråd över det aktuella förslaget under perioden den 9 mars – den 9 april 2018. Svenska kraftnät har bifogat ett förklarande dokument som beskriver hur de, tillsammans med de andra transmissionsnätsföretagen i synkronområde Norden, har tagit hänsyn till synpunkter från samrådet.

Samordning under ärendets handläggning

Ei har deltagit i NordREG:s¹ samordning för att komma fram till en gemensam överenskommelse kring förslaget.

Bestämmelser som ligger till grund för beslutet

SO-förordningen

Systemansvariga för överföringssystem ska utarbeta de villkor eller metoder som krävs enligt denna förordning och överlämna dem till de behöriga tillsynsmyndigheterna för godkännande i enlighet med artikel 6.2 och 6.3 eller till den enhet som utses av medlemsstaten för godkännande i enlighet med artikel 6.4 inom de respektive tidsfrister som anges i denna förordning (artikel 5.1).

Systemansvariga för överföringssystem ska vid beslut om förslag till villkor eller metoder enligt artikel 6.3 avseende regioner som består av högst fem medlemsstater besluta på grundval av enhällighet (artikel 5.7).

Om de systemansvariga för överföringssystem inte kan lämna in ett förslag till villkor eller metoder till tillsynsmyndigheterna i enlighet med artikel 6.2 och 6.3 eller till de enheter som utsetts av medlemsstaterna i enlighet med artikel 6.4 inom de tidsfrister som anges i denna förordning ska de förse de behöriga tillsynsmyndigheterna och byrån med de relevanta utkasterna till villkor eller metoder samt förklara varför en överenskommelse inte har nåtts. Byrån ska informera kommissionen och ska, i samarbete med de behöriga tillsynsmyndigheterna, på kommissionens begäran utreda orsakerna till misslyckandet och informera kommissionen om detta. Kommissionen ska vidta lämpliga åtgärder för att göra det möjligt att anta de nödvändiga villkoren eller metoderna inom fyra månader från det att byråns information har mottagits (artikel 5.9).

Godkännande av förslag till fastställande av kontrollblock för lastfrekvensreglering i enlighet med artikel 141.2 ska göras av alla tillsynsmyndigheter i den berörda regionen (artikel 6.2).

Förslaget ska innehålla ett förslag till tidplan för genomförande och en beskrivning av metodens förväntade inverkan på målen för förordningen (artikel 6.6).

Om godkännandet av metod kräver ett beslut av mer än en tillsynsmyndighet ska de behöriga tillsynsmyndigheterna samråda och samordna med varandra för att nå en överenskommelse. Tillsynsmyndigheterna ska fatta beslut om de inlämnade villkoren

---

¹ Nordic Energy Regulators.

eller metoderna i enlighet med punkterna 2 och 3 (däribland fastställande av kontrollblock för lastfrekvensreglering) inom sex månader från det att tillsynsmyndigheten tagit emot metoden eller ifrån det att den sista berörda tillsynsmyndigheten tagit emot metoden (artikel 6.7).

Om en eller flera tillsynsmyndigheter begär en ändring för att godkänna de villkor eller metoder som lämnats in i enlighet med artikel 6.2 och 6.3 ska de berörda systemansvariga för överföringssystem inom två månader från tillsynsmyndigheternas begäran lämna in ett förslag till ändrade villkor eller metoder för godkännande. De behöriga tillsynsmyndigheterna ska besluta om de ändrade villkoren eller metoderna inom två månader från det att de lämnats in (artikel 7.1).

De systemansvariga för överföringssystemen med ansvar för att lämna in förslag till metod i enlighet med förordningen, ska samråda med intressenter, inklusive de berörda myndigheterna i varje medlemsstat, om de utkast till förslag till metod som förtecknas i artikel 6.2 och 6.3. Samrådet ska vara i minst en månad (artikel 11.1).

De förslag till villkor eller metoder som lämnats in av de systemansvariga för överföringssystemen på unionsnivå ska offentliggöras och lämnas in för offentligt samråd på unionsnivå. Offentliga samråd om förslag som lämnats in av de systemansvariga för överföringssystemen på regional nivå ska hållas åtminstone på regional nivå. Parter som lämnar in förslag på bilateral eller multilateral nivå ska genomföra ett offentligt samråd i åtminstone de berörda medlemsstaterna (artikel 11.2).

De systemansvariga för överföringssystemen med ansvar för att ta fram förslag till metod ska beakta de synpunkter från intressenter som framkommit vid samråden innan förslaget lämnas in för formellt godkännande. I samtliga fall ska en välgrundad motivering för eller emot införande av synpunkterna från samrådet tillhandahållas, tillsammans med det förslag som lämnas in, och offentliggöras i god tid före, eller samtidigt med, offentliggörandet av förslaget till villkor eller metoder (artikel 11.3).

Senast fyra månader efter denna förordnings ikraftträdande ska alla systemansvariga för överföringssystem i ett synkronområde tillsammans utarbeta ett gemensamt förslag om fastställande av kontrollblock för lastfrekvensreglering, som ska uppfylla följande krav:

- a) Ett övervakningsområde motsvarar eller är en del av ett enda kontrollområde för lastfrekvensreglering.
- b) Ett kontrollområde för lastfrekvensreglering motsvarar eller är en del av ett enda kontrollblock för lastfrekvensreglering.
- c) Ett kontrollblock för lastfrekvensreglering motsvarar eller är en del av ett enda synkronområde.
- d) Varje nätelement ingår i ett enda övervakningsområde, ett enda kontrollområde för lastfrekvensreglering och ett enda kontrollblock för lastfrekvensreglering (artikel 141.2).

Ellagen (1997:857)

I Ei:s beslut som fattas enligt sådana riktlinjer som har antagits med stöd av förordning (EG) nr 714/2009 ska det anges att beslutet kan komma att ändras eller upphävas efter begäran av Europeiska kommissionen (12 kap. 1 b §).

Ei:s motivering till beslutet

De formella kraven på ansökan och beslutsprocessen

Svenska kraftnät har kommit in med sin ansökan senare än vad som stadgas i SO. Ei har tillsammans med övriga tillsynsmyndigheter i synkronområde Norden gjort bedömningen att ansökan ändå kan tas upp till prövning.

Förslaget har tagits fram av Svenska kraftnät tillsammans med övriga systemansvariga för överföringssystem i synkronområde Norden. Samråd gällande de föreslagna villkoren har hållits under perioden 9 mars - 9 april 2018.

Ei har samordnat detta beslut med berörda tillsynsmyndigheter i Finland och Danmark. Även den norska tillsynsmyndigheten har följt arbetet. De formella kraven på beslutsprocessen är uppfyllda.

Beslutet i detta ärende förutsätter för sin giltighet att berörda tillsynsmyndigheter i Finland och Danmark fattar ett beslut med samma innebörd inom den tidsfrist som anges i SO.

Prövning i sak

Svenska kraftnäts förslag innebär att kontrollblock för lastfrekvensreglering fastställs för synkronområde Norden.

Av förslaget framgår att kontrollblocket för lastfrekvensreglering motsvarar synkronområdet, elområdet motsvarar övervakningsområdet och kontrollområdet för lastfrekvensreglering samt att ett kontrollområde för lastfrekvensreglering är en del av kontrollblocket för lastfrekvensreglering. Dessutom anges i förslaget att ett nätelement tillhör det kontrollblock för lastfrekvensreglering, kontrollområde för lastfrekvensreglering och övervakningsområde där punkten för mätning av nätelementet är geografiskt placerad och att detta ska överenskommas mellan de relevanta transmissionsnätföretagen.

Förslaget anger tydligt vilka transmissionsnätföretag och vilket geografiskt område som ingår i det nordiska kontrollblocket för lastfrekvensreglering.

Ei gör sammantaget bedömningen att förslaget uppfyller kraven som fastställs i artikel 141.2 i SO och anser att förslaget även i övrigt uppfyller kraven i förordningen och uppfyller de mål som finns i förordningen. Förslaget till fastställande av kontrollblock för lastfrekvensreglering inom synkronområde Norden ska därför godkännas.

Detta beslut har fattats av generaldirektören Anne Vadasz Nilsson. Vid den slutliga handläggningen deltog även chefsjuristen Göran Morén, avdelningschefen Tommy Johansson, juristen Claes Vendel Nylander samt analytiker Lena Jaakonantti, föredragande.

Anne Vadasz Nilsson

Lena Jaakonantti

Bilaga

Ansökan - Proposal from all TSOs of the Nordic synchronous area for the determination of LFC blocks within the Nordic Synchronous Area in accordance with Article 141(2) of the Commission Regulation (EU) 2017/1485 of 2 August 2017 establishing a guideline on electricity transmission system operation.

Skickas till

Affärsverket svenska kraftnät (delges)

Byrån för samarbete mellan energitillsynsmyndigheter, ACER (för kännedom).